

ฉบับพิเศษ หน้า ๑
เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๓๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

พระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๔)

พ.ศ. ๒๕๑๖

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๑๖

เป็นปีที่ ๒๘ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการ
รับราชการทหาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
รับราชการทหาร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๖”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวัน
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๔ แห่ง
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๑ และให้ใช้ความ
ต่อไปนี้แทน

“(๒) “ทหารกองเกิน” หมายความว่า ผู้ซึ่งมีอายุตั้งแต่
สิบแปดปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ ซึ่งได้ลงบัญชี
ทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกิน
ตามมาตรา ๑๘ แล้ว”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งพระราช
บัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้
แทน

“มาตรา ๑๒ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา
๑๖ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดประสงค์จะไปอยู่
ต่างท้องที่ในอำเภอเดียวกันหรือต่างอำเภอเป็นการชั่วคราวเกิน
สามสิบวัน ให้แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่ และให้

นายอำเภอที่ได้รับแจ้งทำการสอบสวนและออกใบรับให้ แล้ว
แจ้งให้นายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารราบ

ถ้าบุคคลตามวรรคหนึ่งประสงค์จะย้ายภูมิลำเนาทหาร ให้
แจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนเข้ามาอยู่นั้นให้นายอำเภอที่ได้รับ
แจ้งทำการสอบสวน เมื่อพิจารณาเห็นว่าผู้ขอย้ายได้มาตั้งทำมา
หาเลี้ยงชีพเป็นประจำหรือมีที่อยู่เป็นหลักถาวรและไม่ประสงค์จะ
หลีกเลี่ยงการรับราชการทหาร ก็ให้แจ้งไปยังนายอำเภอท้องที่ที่
เป็นภูมิลำเนาทหารเดิมทราบ เมื่อได้รับตอบยืนยันเป็นการถูกต้อง
จึงให้รับแจ้งการย้ายภูมิลำเนาทหารของบุคคลนั้นและออก
ใบรับให้ แล้วให้นายอำเภอที่เกี่ยวข้องแจ้งให้ผู้ว่าราชการ
จังหวัดของตนทราบ

การแจ้งย้ายตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้กระทำภายใน
สามสิบวันนับแต่วันที่ย้ายเข้ามาอยู่ในท้องที่”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๒ ทวิ แห่ง
พระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗

“มาตรา ๑๒ ทวิ บุคคลซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตาม
มาตรา ๑๖ หรือทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดได้รับ
อนุญาตให้เปลี่ยนชื่อตัวหรือชื่อสกุล ให้ผู้นั้นนำหลักฐานไปแจ้ง

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

ต่อนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารทราบภายในสามสัปดาห์ นับแต่วันที่ได้รับอนุญาต ให้นายอำเภอออกใบรับให้และแก้ไข สำคัญและบัญชีให้ถูกต้อง ในกรณีหนังสือสำคัญหรือใบสำคัญ ที่จังหวัดเป็นผู้ออก ให้ส่งผู้ว่าราชการจังหวัดและสัสดีจังหวัด จัดการแก้ไข”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ บุคคลซึ่งพ้นจากฐานะตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๓ (๑) มาตรา ๑๔ (๑) (๒) (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) มาตรา ๒๗ (๒) หรือมาตรา ๒๕ (๓) ให้แจ้งด้วยตนเองต่อนายอำเภอท้องที่ที่ตนอยู่หรือทำการประจำ ภายในสาม สัปดาห์นับแต่วันที่พ้นจากฐานะเช่นนั้น และให้นายอำเภอออกใบ รับให้ ถ้าผู้นั้นมีภูมิลำเนาทหารอยู่ในท้องที่อำเภออื่น ให้นาย อำเภอที่ได้รับแจ้งแจ้งต่อไปยังนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนา ทหารของผู้นั้น”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๖ แห่งพระราช บัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๖ บรรดาชายซึ่งมีสัญชาติไทย เมื่อมีอายุย่างเข้าสิบแปดปีในพุทธศักราชใด ให้ไปแสดงตนเพื่อลงบัญชีทหารกองเกินภายในพุทธศักราชนั้น

ผู้ใดไม่สามารถไปลงบัญชีทหารกองเกินด้วยตนเองได้ ต้องให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้ไปแจ้งแทน ให้นายอำเภอสอบสวน เมื่อเห็นว่าถูกต้อง ให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ ถ้าไม่มีผู้มาแจ้งแทน ให้ถือว่าผู้นั้นหลีกเลี่ยงบังคับไม่มาลงบัญชีทหารกองเกิน

เมื่อได้รับการขอลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา นี้ ให้นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ผู้ขอลงบัญชีทหารกองเกินไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา นี้แล้วให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ของพุทธศักราชถัดไป

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา นี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง”

เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๘ บุคคลซึ่งยังมีได้ลงบัญชีทหารกองเกินที่อำเภอพร้อมกับคนชั้นปีเดียวกันเพราะเหตุใด ๆ ก็ดี ถ้าอายุยังไม่ถึงสี่สิบหกปีบริบูรณ์ ให้ปฏิบัติทำนองเดียวกับมาตรา ๑๖ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่สามารที่จะปฏิบัติได้ แต่จะให้ผู้อื่นแจ้งแทนไม่ได้ ถ้านายอำเภอจะเรียกตัวลงบัญชีทหารกองเกินก็ยอมทำได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงกำหนดเวลาดังกล่าวแล้ว

เมื่อได้รับการลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๘ ให้นายอำเภอออกใบสำคัญหรือใบรับให้ไว้เป็นหลักฐาน หากใบสำคัญชำรุดหรือสูญหาย ให้ผู้ถือแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่เพื่อขอรับใบสำคัญใหม่โดยเสียค่าธรรมเนียมฉบับละหนึ่งบาท แต่ถ้าการชำรุดหรือสูญหายนั้นเป็นเพราะเหตุสุดวิสัยก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม

ผู้ซึ่งได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๘ แล้วให้ถือว่าเป็นทหารกองเกินตั้งแต่วันลงบัญชีทหารกองเกิน แต่ถ้ามีอายุครบกำหนดปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ตามมาตรา ๓๕ เมื่อได้ลงบัญชีทหารกองเกินแล้วให้ปลดเป็นทหารกองหนุนประเภทที่ ๒ ทันที

เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

การลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา^๙ให้เป็นไปตามหลัก-
เกณฑ์ วิธีการและแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๑ แห่งพระราช-
บัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้
แทน

“มาตรา ๒๑ บุคคลดังต่อไปนี้ไม่ต้องไปแสดงตนต่อ
นายอำเภอ ตามมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๕ คือ

(๑) สามเณรเปรียญ

(๒) ผู้ซึ่งอยู่ในระหว่างควบคุมหรือคุมขังของเจ้า-
พนักงาน

แต่ให้ลงบัญชีทหารกองเกินไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและ
แบบที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓
แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ และให้ใช้
ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๒ ถ้าปรากฏว่าทหารกองเกินซึ่งมีอายุเกินยี่สิบ-
เอ็ดปีบริบูรณ์ และยังไม่ถึงสามสิบปีบริบูรณ์ในปีที่จะเข้ารับ
ราชการทหารกองประจำการ ไปทำมาหาเลี้ยงชีพในท้องที่อำเภอ

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๕๐ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

อื่น และนายอำเภอท้องที่ที่เป็นภูมิลำเนาทหารได้ส่งหมายเรียกไปยังนายอำเภอท้องที่ที่ผู้นั้นไปอยู่มอบแทนให้ เมื่อได้รับหมายเรียกแล้ว แต่ไม่สามารถจะไปตามหมายนั้นได้ เพราะไม่มีค่าพาหนะหรือจะไปไม่ทัน ผู้นั้นต้องรับชี้แจงต่อนายอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ เมื่อนายอำเภอท้องที่นั้นสอบสวนได้ความจริงก็ให้เข้ารับการตรวจเลือกพร้อมกับคนในอำเภอท้องที่ที่ไปอยู่ แต่ถ้าไม่สามารถส่งเข้ารับการตรวจเลือกในอำเภอท้องที่นั้นได้ ก็ให้นายอำเภอรับจัดส่งผู้นั้นไปรับการตรวจเลือกยังอำเภอท้องที่ใกล้เคียงตามที่เห็นสมควร

ให้นายอำเภอท้องที่ที่รับเข้าตรวจเลือกแจ้งต่อนายอำเภอท้องที่ที่ออกหมายเรียก

มาตรา ๓๓ ทหารกองเกินที่หลีกเลี่ยงจัดขึ้นตามมาตรา ๒๗ ถ้าไม่ขัดต่อการเป็นทหารกองประจำการ ก็ให้ส่งผู้นั้นเข้ารับราชการทหารกองประจำการในปีนั้นหรือปีถัดไปโดยไม่ให้จับสลาก ”

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓ มาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติรับราชการทหาร พ.ศ. ๒๔๕๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๘๐ ตอนที่ ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๖

“มาตรา ๔๓ ทหารกองเกินหรือทหารกองหนุนผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ มาตรา ๑๒ ทวิ หรือมาตรา ๑๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บุคคลใดได้ลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ แล้ว แต่ยังไม่เป็นทหารกองเกิน ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๒ หรือมาตรา ๑๒ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ บุคคลใดไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๑๘ หรือไม่มาลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ตามมาตรา ๑๘ หรือไม่ยอมลงบัญชีทหารกองเกินตามมาตรา ๒๑ หรือไม่มารับหมายเรียกที่อำเภอตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าก่อนที่เจ้าหน้าที่ยกเรื่องขึ้นพิจารณาความผิด บุคคลนั้นได้มาขอลงบัญชีทหารกองเกินหรือขอลงบัญชีทหารกองเกินใหม่ หรือมาขอรับหมายเรียกที่อำเภอด้วยตนเอง หรือให้บุคคลซึ่งบรรลุนิติภาวะและเชื่อถือได้มาแทนตน แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งร้อยบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๕ บุคคลใดหลีกเลี่ยงหรือขัดขืนไม่มาให้คณะกรรมการตรวจเลือกทำการตรวจเลือกเข้ารับราชการทหารกองประจำการตามหมายเรียกของนายอำเภอ หรือมาแต่ไม่เข้ารับการตรวจเลือก หรือไม่อยู่จนกว่าการตรวจเลือกแล้วเสร็จ หรือหลีกเลี่ยง หรือขัดขืนด้วยประการใด ๆ เพื่อจะไม่ให้เข้ารับราชการทหารกองประจำการตามพระราชบัญญัตินี้ หรือบุคคลใดเข้ารับราชการทหารกองประจำการแทนผู้อื่น หรือเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยสัญญาว่าจะช่วยเหลือผู้หนึ่งผู้ใดมิให้ต้องเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องด้วยบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหารบางมาตรายังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมให้เหมาะสม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้